

10 nasvetov za starše otrok, ki začenjajo govoriti

Prilagojeno po Hanen priročniku *It Take Two to Talk*®

To so nasveti za starše otrok, ki začenjajo uporabljati posamezne besede ali tiste, ki začenjajo povezovati dve besedi (npr.: "Kuža." ali "Mami daj.").

Imejte obraz proti obrazu

1

Vedno ko je mogoče, se spustite na otrokovo fizično raven. Ko ste z lastnim obrazom v višini otrokovega, je večja verjetnost, da bo z vami komuniciral. Na ta način namreč otrok vidi, da ste z njim in vas zanima, kaj počne. Prav tako boste vi lažje ugotovili, o čem bi on želel komunicirati in kaj ga zanima. Otroci imajo radi, da smo na njihovi višini!

Če otrok izgovori besedo napačno ali uporabi neustrezno slovnično pravilo, ga ni potrebno popravljati

2

Na napačno izreko ali neustrezno slovnicu se odzovite tako, da ponovite pravilno besedo ali besedno zvezo, in nadaljujete z interakcijo. Če npr. otrok reče: "Žica.", med tem ko kaže na žlico, lahko odgovorite tako, da rečete: "Potrebuješ žlico?". Ko rečete besedo "žlica", jo povejte s posebnim poudarkom. Otroka ni potrebno popravljati ali zahtevati, da besedo še enkrat ponovi. S tem ko pustite otroku, da sliši, kako zveni beseda in ga ne popravljate, bo začutil spodbudo in prejel vse informacije, ki jih potrebuje, da se nauči pravilne besede, ko bo za to pripravljen.

Spodbujajte pretvarjanje!

3

Ko otrok začne uporabljati besede, običajno opazimo prve poskuse simbolne (namišljene) igre, ki gradi jezikovne spretnosti. Simbolno igro spodbujajte z rabo preprostih igrač za pretvarjanje (uporabljajte realistične, miniaturne predmete, kot so hrana, posoda, lutke, živali, človeške figure, vozila itd.). Otroku dajte naenkrat le en komplet igrač (npr. hrano in posodo) in opazujte, kaj z njo počne. Nato se priključite njegovi igri tako, da sledite otroku. Počnite to, kar počne on (izogibajte se temu, da bi mu vi povedali, kaj naj dela). Čez čas dodajte v igro novo idejo za pretvarjanje, tako da prikazete preprosto igranje z igračami (npr. pihanje v skodelico čaja, ker je ta prevroč). Nato počakajte, da vidite, kako se otrok odziva.

Če ste v dvomih, ne oklevajte s posnemanjem!

Če niste prepričani, kako začeti interakcijo z otrokom, posnemajte njegova dejanja in zvoke. Npr. če otrok vozi po tleh avto, si priskrbite svoj avto in ga vozite tudi vi. Če se otrok oglašča ("bmmm"), se lahko tako oglašate tudi vi. Če vas otrok opazi in ponovi dejanje ali zvok, ga posnemajte še enkrat. Na ta način boste začeli interakcijo z otrokom.

4

Če ne razumete svojega otroka, ugibajte, kar se da dobro!

5

Če ne razumete, kaj vaš otrok govori, pogledajte kontekst in tisto, kar se zdi, da gleda. To vam bo morda pomagalo razvozlati otrokovo sporočilo. Na podlagi teh informacij poskusite ugibati. Če ne uspete ugotoviti, potem poskusite ponoviti to, kar je otrok rekel. Ko bo otrok videl, da skušate razumeti, kaj je povedal, bo morda v novem poskusu povedal svoje sporočilo bolj jasno.

Zastavite vprašanje o izbiri, da pomagate otroku uporabiti besedo

Ponudite izbiro med dvema predmetoma (npr.: "Bi jedel jabolko ali banano?"). Med tem ko govorite, držite predmete v roki. Na ta način vaš otrok sliši izbrano besedo v okviru vprašanja. To mu olajša odziv, še posebej, če je zadnja beseda tista, za katero mislite, da si jo želi. Če otrok še ni pripravljen uporabiti besede, lahko še vedno seže ali pokaže na predmet, ki ga drži.

6

7

Uporabite znane, vsakodnevne rutine kot priložnosti, da vaš otrok komunicira

Ustavite se v ključnem trenutku ali prekinite rutino, da otroku omogočite komunikacijo. Npr. zadržite otrokov čevljev v roki, preden ga obujete. Ali se pošalite in mu ponudite vilice zraven jogurta. Na ta način boste spodbudili otroka k komunikaciji. Če bo uporabil besedo, je to super. Če pošlje neverbalno sporočilo, ga nagradite tako, da poveste besedo ali kratek stavek, ki povzema njegovo sporočilo (npr.: "Želiš, da ti ati obuže čevljev." ali "Ojej, za jogurt potrebuješ žlico!"). S to tehniko ne pretiravajte - zasnova je za to, da bi zabavala in ne, da bi z njo otroka frustrirali.

Pričakujte, da bo otrok včasih rekel besedo, drugič pa je ne bo

Ne bodite vznemirjeni, če bo otrok včasih uporabil besedo včasih pa ne. Ko se otrok uči govoriti, potrebuje veliko praktičnih izkušenj z rabo besede, preden bo postala del njegovega rednega besedišča. Še naprej odgovarjajte z navdušenjem na vse njegove poskuse v komunikaciji (verbalne ali neverbalne) tako, da poveste tisto, za kar mislite, da je otrok želel sporočiti. Če na primer otrok včasih reče "doda" za vodo, drugič pa (ko npr. pripravljate vodo za kopanje) samo ustvarja zvoke, ne zahtevajte, da reče "doda". Vi samo recite: "Mami toči vodo v kad. Oooh, voda je prijetna in topla." Večkrat ko bo otrok slišal besedo, lažje si jo bo zapomnil, kako zveni, in jo sam povedal.

8

9

Ko govorite z otrokom, uporabljajte geste

Geste so pomembni del komunikacije in pomagajo otroku razumeti, kaj mu govorite. Na primer, če želite, da si otrok umije obraz, se pretvarjate, da si umivate svojega in recite: "Takole si umij obraz.". Ali kadar ga prosite, da si gre obut čevlje, mu med dajanjem navodil pokažite čevlje. Geste prav tako predstavljajo primer neverbalnega sporočila, ki ga lahko otrok uporabi. Geste so "most" do učenja besed.

Ko otrok pove besedo, razširite njegovo sporočilo

Ko otrok pove besedo ali dve, mu z razširjanjem njegovega sporočila pomagate, da se nauči naslednjega kraka. To naredite tako, da njegovo besedo ali dve besedi uporabite v kratkem in slovnično ustreznem stavku. Če na primer otrok reče: "Dol.", ko vam z mize pade žlica, lahko vi rečete: "Žlica je padla dol." Ali če otrok reče: "Avto.", ko želi, da potisnete avto, lahko vi poveste: "Prav, podala ti bom avto.". S tem ko otrok sliši, kako razširite njegovo sporočilo, se bo učil novega koraka v rabi jezika. Slednjega bo uporabil, ko bo zanj pripravljen.

10